Moderaterna

INTERPELLATION
2026-02-17

RS 2026-0213
Interpellation
2026:14

# Interpellation av Susanne Sjöblom (M) om självprovtagning för HPV och uteblivna kallelser till kvinnor som inte genomför testet samt uppföljning

Region Stockholm erbjuder sedan januari 2025 kvinnor möjlighet att delta i screening för livmoderhalscancer (HPV) genom självprovtagning i hemmet. Idag finns alltså två sätt att lämna prov. Antingen tar en barnmorska ett cellprov på mottagning eller så utför kvinnan självprov i hemmet och skickar in provet. Syftet med reformen var att öka deltagandet i screeningprogrammet, särskilt bland kvinnor som tidigare uteblivit från provtagning. Detta är en framgång eftersom kvinnor själva kan välja det sätt som passar deras egna förutsättningar bäst.

Samtidigt vittnar flera kvinnor om att de inte vill utföra testet hemma, bland annat på grund av osäkerhet kring hur provet ska tas på rätt sätt. I informationsbrevet som skickas ut med självtestet anges att kvinnan, om hon inte vill använda självtestet, ska kontakta Screeningverksamheten för att bli kallad till provtagning hos barnmorska.

Innan självprovtagning infördes fick kvinnorna automatiskt kallelse till barnmorska med jämna intervall beroende på ålder, vart tredje, femte eller vart sjunde år. Idag sker detta inte automatiskt till de kvinnor som inte genomför självprovtagning i hemmet. De får ingen ny kallelse, trots att de egentligen vill delta i screening. Resultatet blir att kvinnor som vill testa sig faller helt ur systemet.

Om Region Stockholm verkligen vill öka deltagandet i screening för livmoderhalscancer och stärka kvinnohälsan bör de som inte genomför självprovtagning per automatik erbjudas provtagning hos barnmorska. Detta är särskilt angeläget mot bakgrund av att antalet kvinnor som insjuknar i livmoderhalscancer ökar, samtidigt som sjukdomen är högst förebyggbar genom regelbundna cellprov. Ett cellprov kan tidigt upptäcka förändringar och förstadier till cancer, vilket gör behandling möjlig i tid och kraftigt minskar risken för allvarlig sjukdom.

När självprovtagning infördes betonade dåvarande ansvariga regionpolitiker att reformen skulle göra det lättare att delta, inte svårare. Att ersätta kallelser till barnmorska med ett självtest utan fungerande uppföljning riskerar istället att skapa ett tyst bortfall, där kvinnor varken testar sig hemma eller blir kallade till vården.

Med anledning av ovanstående vill jag ställa följande frågor till ansvarigt regionråd:

1. Stämmer det att Region Stockholms rutin är att kvinnor som inte genomför självprovtagning hemma själva måste kontakta Screeningverksamheten för att bli kallade till provtagning hos barnmorska?

2. Anser ansvarigt regionråd att denna rutin är tillräcklig?

3. Hur följer regionen upp individer som inte skickar in sitt självprov?

4. Anser regionrådet att dagens system riskerar att leda till att kvinnor som vill delta i screening i praktiken lämnas utan vårdkontakt?

5. Kan regionrådet verka för att kvinnor som får kallelse med självtest men inte genomför testet hemma per automatik får en kallelse till barnmorska

Susanne Sjöblom
Moderaterna